

Teismo praktikos rinkinys

Byla T-569/20

**Stichting Comité N 65 Ondergronds Helvoirt
prieš
Europos Komisiją**

2021 m. gruodžio 15 d. Bendrojo Teismo (antroji kolegija) sprendimas

„Aplinka – Reglamentas (EB) Nr. 1367/2006 – Valstybių narių pareiga saugoti ir gerinti aplinkos oro kokybę – Prašymas peržiūrėti vidaus tvarka – Prašymo atmetimas kaip nepriimtino“

1. *Aplinka – Orhuso konvencija – Taikymas Sąjungos institucijoms – Nevyrtausybinų organizacijų teisė prašyti peržiūrėti administracinius aktus aplinkos srityje vidaus tvarka – Peržiūros dalykas – Administraciniai aktai, priimti pagal aplinkos teisę – Administracinio akto sąvoka – Komisijos, veikiančios kaip administracinės peržiūros organas pagal įsipareigojimų neįvykdymo procedūrą, sprendimas nutraukti skundo nagrinėjimą – Netaikymas*
(SESV 258 ir 260 straipsniai; Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1367/2006 2 straipsnio 1 dalies g punktas, 2 dalies b punktas ir 10 straipsnis)

(žr. 22–24, 33–36, 48 punktus)

2. *Ieškinys dėl įsipareigojimų neįvykdymo – Komisijos teisė pareikšti ieškinį – Skundo nagrinėjimo procedūros CHAP pradėjimas, siekiant nustatyti galimus Sąjungos teisės pažeidimus – Dalykas*
(ESS 17 straipsnis; SESV 258 straipsnis)

(žr. 42–47 punktus)

3. *Aplinka – Orhuso konvencija – Taikymas Sąjungos institucijoms – Nevyrtausybinų organizacijų teisė prašyti peržiūrėti vidaus tvarka administracinius aktus aplinkos srityje – Peržiūros dalykas – Priemonės, kurių negalima ginčyti ieškinyje dėl panaikinimo dėl priešasčių, nesusijusių su teisės pareikšti ieškinį neturėjimu – Netaikymas*
(SESV 258 straipsnis ir 263 straipsnio ketvirta pastraipa; Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1367/2006 2 straipsnio 2 dalies b punktas ir 10 straipsnis)

(žr. 57–60 punktus)

4. *Tarptautiniai susitarimai – Sąjungos susitarimai – Konvencija dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos*

klausimais (Orhuso konvencija) – Poveikis – Viršenybė prieš Sąjungos antrinės teisės aktus – Sąjungos antrinės teisės akto teisėtumo vertinimas atsižvelgiant į šią konvenciją – Sąlygos – Nuostatos, kurios nėra besąlygiškos ir pakankamai tikslios – Netaikymas (SESV 216 straipsnio 2 dalis; Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalis; Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1367/2006 2 straipsnio 2 dalies b punktas ir 10 straipsnis)

(žr. 70–72, 74 punktus)

Santrauka

Stichting Comité N 65 Ondergronds Helvoirt yra veiksmų komitetas, 2011 m. įsteigtas po to, kai kelios Nyderlandų savivaldybės pristatė savo viziją dėl regioninio kelio N 65 ir jo aplinkos.

2019 m. rugpjūčio 29 d. šis komitetas pateikė Europos Komisijai skundą dėl Nyderlandų Karalystės, prašydamas konstatuoti Direktyvos 2008/50 dėl aplinkos oro kokybės¹ pažeidimą, padarytą Nyderlandų valdžios institucijoms tikrinant oro kokybę aplink aptariamą regioninį kelią. Vis dėlto, manydama, kad neturi jokios naujos informacijos, galinčios pateisinti procedūros dėl išipareigojimų neįvykdymo pradėjimą prieš Nyderlandų Karalystę, 2020 m. sausio 30 d. raštu Komisija informavo komitetą apie savo sprendimą nutraukti skundo nagrinėjimą.

Veiksmų komitetas pateikė Komisijai prašymą dėl sprendimo nutraukti skundo nagrinėjimo procedūrą pagal Orhuso reglamento² 10 straipsnį peržiūros vidaus tvarka. Komisija atmetė šį prašymą kaip nepriimtina (toliau – ginčijamas sprendimas), motyvuodama tuo, kad nagrinėjamas sprendimas nebuvo „administracinis aktas“³ arba „administracinis neveikimas“,⁴ kurį galima peržiūrėti vidaus tvarka pagal Orhuso reglamentą, nes jis buvo priimtas pagal SESV 258 straipsnį numatytą procedūrą dėl išipareigojimų neįvykdymo.

Gavęs ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo Bendrasis Teismas, išnagrinėjęs, be kita ko, naują klausimą, ar peržiūros procedūra, pradėta dėl sprendimo nutraukti skundo prieš valstybę narę procedūrą, gali būti atskirta nuo procedūros dėl išipareigojimų neįvykdymo pagal SESV 258 ir 260 straipsnius, jį atmetė.

Bendrojo Teismo vertinimas

Pirma, Bendrasis Teismas primena, kad Orhuso reglamento 10 straipsnio 1 dalyje nevyriausybinėms organizacijoms suteikiama teisė pateikti prašymą dėl vidaus peržiūros Sąjungos institucijai, priėmusiai administracinį aktą pagal aplinkos apsaugos teisę. Vis dėlto pagal minėto reglamento 2 straipsnio 2 dalies b punktą administracinio akto sąvoka neapima priemonių, kurių imasi Sąjungos institucija ar organas, vykdamas administracinės peržiūros organo funkcijas, pagal SESV 258 ir 260 straipsniuose numatytą procedūrą dėl išipareigojimų neįvykdymo.

¹ 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje (OL L 152, 2008, p. 1).

² 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1367/2006 dėl Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančiam sprendimui ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatų taikymo Bendrijos institucijoms ir organams (OL L 264, 2006, p. 13; toliau – Orhuso reglamentas).

³ Orhuso reglamento 2 straipsnio 1 dalies g punktas.

⁴ Orhuso reglamento 2 straipsnio 1 dalies h punktas.

Bendrasis Teismas šioje byloje padarė išvadą, kad Komisijos sprendimas nutraukti komiteto skundo nagrinėjimą reiškia jos atsisakymą pradėti procedūrą dėl įsipareigojimų neįvykdymo prieš Nyderlandų Karalystę pagal SESV 258 straipsnį, nes nėra pakankamų įrodymų dėl tariamo Sąjungos teisės pažeidimo. Iš tiesų šis sprendimas buvo priimtas siekiant užbaigti vadinamąją CHAP procedūrą, skirtą išnagrinėti prašymus atlikti tyrimą ir Komisijos gautus skundus dėl valstybių narių tariamai padarytų Sąjungos teisės pažeidimų.

Antra, Bendrasis Teismas nurodė, kad, priešingai, nei teigia komitetas, CHAP procedūra, kaip ir „EU Pilot“ procedūra, kuri laikoma pastarosios „pirmtake“, yra neatsiejamai susijusi su įsipareigojimų neįvykdymo procedūra. Šiuo klausimu jis pažymi, kad komiteto pradėta CHAP skundo nagrinėjimo procedūra buvo pirmasis etapas, po kurio galėjo būti pradėta įsipareigojimų neįvykdymo procedūra. Iš tiesų, tik patenkinus šį skundą, būtų pradėta tokia procedūra dėl įsipareigojimų neįvykdymo prieš Nyderlandų Karalystę. Be to, nors CHAP procedūra taip pat gali leisti rasti kitus problemų sprendimo būdus, leidžiančius, kaip ir „EU Pilot“ procedūra, išvengti procedūros dėl įsipareigojimų neįvykdymo pradėjimo, jų taikymas paliekamas Komisijos, kuri visada gali atnaujinti oficialią procedūrą, diskrecijai.

Todėl Bendrasis Teismas daro išvadą, kad sprendimą nutraukti skundo nagrinėjimą Komisija priėmė kaip organas, vykdomas administracinės peržiūros organo funkcijas, pagal SESV 258 straipsnyje numatytą procedūrą dėl įsipareigojimų neįvykdymo, ir todėl jis negali būti administracinis aktas, kurį galima peržiūrėti vidaus tvarka pagal Orhuso reglamento 10 straipsnį.

Dėl komiteto argumento, kad atmesdama jo prašymą atlikti vidaus peržiūrą Komisija pakenkė aplinkos apsaugos organizacijų galimybei veiksmingai kreiptis į teismą, Bendrasis Teismas pabrėžė, kad peržiūros vidaus tvarka procedūra iš tikrųjų siekiama palengvinti sąlygas šioms organizacijoms kreiptis į teismą, o to jos negali padaryti pagal SESV 263 straipsnį, susijusį su ieškiniu dėl panaikinimo, nes neturi teisės pareikšti ieškinio. Vis dėlto šiuo atveju Komisija laikėsi pačiame Orhuso reglamente numatyto apribojimo, kuriuo, be kita ko, siekiama, kad pagal SESV 258 straipsnį priimti aktai nepatektų į administracinio akto sąvoką. Tuo remdamasis Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad peržiūros vidaus tvarka procedūra nėra skirta tam, kad būtų galima pareikšti ieškinį dėl priemonių, kaip antai Komisijos atsisakymo pradėti procedūrą dėl įsipareigojimų neįvykdymo, kurių dėl priežasčių, nesusijusių su tuo, kad nagrinėjamos organizacijos neturi teisės pareikšti ieškinio, negalima ginčyti pagal SESV 263 straipsnį.

Galiausiai, Bendrasis Teismas atmetė Orhuso reglamento 2 straipsnio 2 dalies b punkto ir 10 straipsnio neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą, atsižvelgiant į Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalį⁵. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas priminė Teisingumo Teismo jurisprudenciją, pagal kurią tarptautinio susitarimo, kurio šalis yra Sąjunga, nuostatomis galima remtis grindžiant ieškinį dėl Sąjungos antrinės teisės akto panaikinimo arba tokio akto neteisėtumu paremtą prieštaravimą tik su sąlyga, kad, pirma, šio susitarimo pobūdis ir struktūra tam neprieštarauja ir, antra, tos nuostatos yra besąlygiškos ir gana tikslios pagal savo turinį. Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje, kuria grindžiamas Orhuso reglamento 10 straipsnis, neįtvirtinta jokia besąlyginė ir pakankamai tiksli pareiga, galinti tiesiogiai reguliuoti asmenų teisinę padėtį, todėl ja negalima remtis siekiant įvertinti minėto 10 straipsnio teisėtumą.

⁵ Konvencija dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančiam sprendimams ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais, pasirašyta 1998 m. birželio 25 d. Orhuse ir Europos bendrijos vardu patvirtinta 2005 m. vasario 17 d. Tarybos sprendimu 2005/370/EB (OL L 124, 2005, p. 1).

Atsižvelgęs į tai, kas išdėstyta, Bendrasis Teismas patvirtino Komisijos sprendimą, kuriuo komiteto prašymas dėl peržiūros vidaus tvarka buvo atmestas kaip nepriimtinas.